

EESTI AJALOOMUUSEUMI HARIDUSPROGRAMMID

2024/2025. õppeaastaks

◀ AJALOOMUUSEUM ▶

Hea huviline ja õpetaja!

Käesolev trükis annab ülevaate Eesti Ajaloomuuseumi haridusprogrammide valikust lasteaialastele, põhikooli- ja gümnaasiuminoortele. Muuseumitundide teemad ulatuvad keskaja eluolust 20. sajandi Eesti ajaloo ning teatri-, filmi- ja muusikalooni.

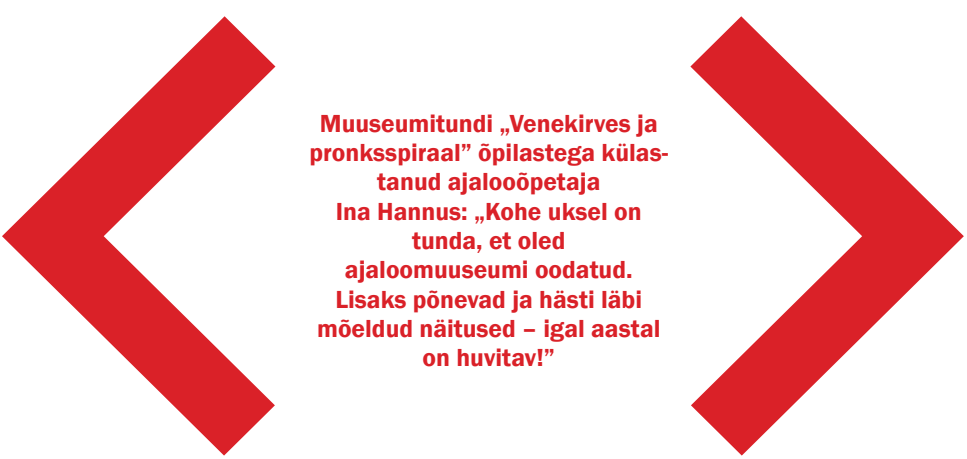
Eesti Ajaloomuuseumi haridusprogrammid on mängulised, õpetlikud, vaheldusrikkad, metoodilised ning haakuvad riikliku õppekavaga.

Eesti Ajaloomuuseumis ootavad uudishimulikke avastajaid toredad näitused viies majas: Tallinna vanalinnas asuvad Suurgildi hoone ning Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum, kesklinnas on kortermuuseum – Särevi Teatrituba ning Maarjamäel Eesti Filmimuuseum ja Maarjamäe loss koos Laste Vabariigiga. Lisaks avab oma ukSED uhiuus Hariduskeskus, mis tegutseb Tallihoones ning mille eesmärk on pakkuda koolinoortele vaba platvormi õpilasnäituste tegemiseks, omaalgatuslike ürituste korraldamiseks ja niisama koos aja veetmiseks.

Iga külastus on kolmikvõit – see annab midagi positiivset nii õpilasele, õpetajale kui ka muuseumirahvale. Teie mõtted koostöökS ja programmide arendamiseks on alati teretulnud!

Käesoleval õppeaastal on oluline märkida, et kõiki meie muuseumitunde on võimalik tellida eesti keele õppijatele ja haridusliku erivajadusega õppijatele. Oleme paindlikud ja koostööle suunatud. Meie eesmärk on leida parim lahendus, et kõik lapsed ja noored saaksid muuseumitunde külastades täisväärtusliku eduelamuse.

Rõõmsa kohtumiseni muuseumis!

**Muuseumitundi „Venekirves ja
pronksspiraal” õpilastega külas-
tanud ajalooõpetaja
Ina Hannus: „Kohe ukssel on
tunda, et oled
ajaloomuuseumi oodatud.
Lisaks põnevad ja hästi läbi
mõeldud näitused – igal aastal
on huvitav!”**

Sisukord:

Eessõna	2
Sisukord	3
Asukoht ja kuidas tulla	4
HARIDUSPROGRAMMID	
Lasteaiale ja põhikooli I astmele	6
Põhikooli II ja III astmele	14
Gümnaasiumile	22
Lisavõimalused	27
Lisainfo ja tellimine	28

SUURGILDI HOONE

EESTI TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUM

SÄREVI TEATRITUBA

SUURGILDI HOONE

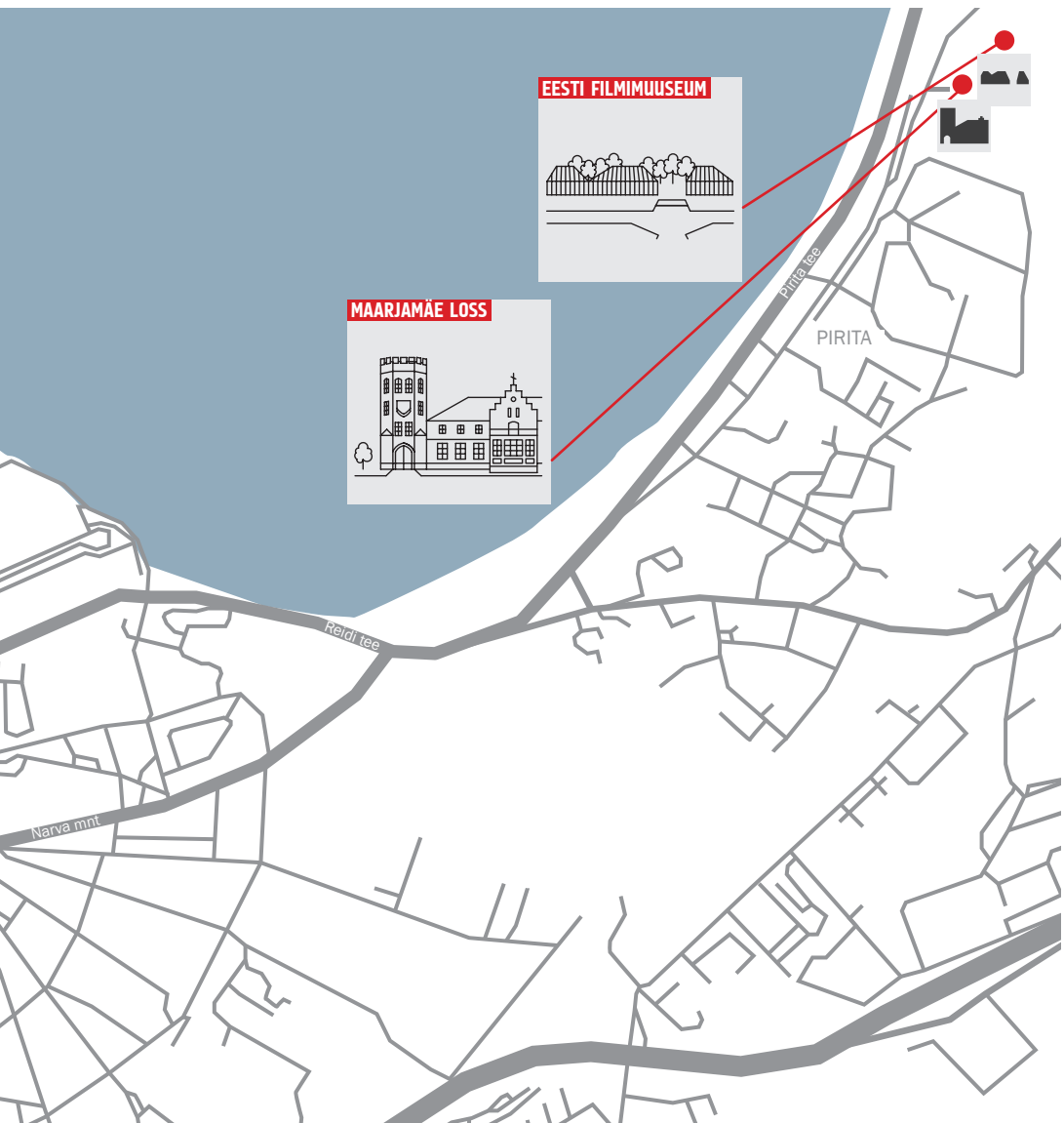
Eesti Ajaloomuuseum, Pikk 17, Tallinn		
Avatud	10-18	+372 696 8690

EESTI TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUM

Müürivahe 12, Tallinn		
Avatud	10-18	+372 696 8688

SÄREVI TEATRITUBA

Tina 23-13, Tallinn	+372 696 8688
Avatud ettetellimisel: tellimus@ajaloomuuseum.ee	

MAARJAMÄE LOSS*

Eesti Ajaloomuseum, Pirita tee 56, Tallinn

Avatud	T-P	10-18	+372 6968 660
--------	-----	-------	---------------

TALLIHOONE*

Eesti Ajaloomuseum, Pirita tee 56, Tallinn

Avatud	T-P	10-18	+372 6968 660
--------	-----	-------	---------------

EESTI FILMIMUSEUM*

Pirita tee 56, Tallinn

Avatud	T-P	10-18	+372 696 8670
--------	-----	-------	---------------

*Bussipeatus Maarjamägi, bussid nr 1, 5, 8, 34, 38.
Parkla Pirita tee ääres Maarjamäe lossi trepistiku all.

HARIDUSPROGRAMM

**Klassijuhataja tagasiside haridus-
programmile „Lapse elu läbi 100 aasta”:
„Meie ajaloolise projektiga ideaalselt
sobitus. Aitäh!”**

LASTEIAIALE JA PÕHIKOOLI I ASTMELE

➤ Kuidas kaupmehed papagoid lasksid?

Lasteiaiale (5–7-aastased)

Väikestele huvilistele mõeldud tund pakub suurepärast võimalust esimeseks muuseumi-külastuseks. Tutvutakse Tallinna ühe uhkeima keskaegse hoonega ning selles tegutsenud kaupmeeste eluga. Kaasavate tegevuste ja mõnusate mängude abil läbivad lapsed keskaegsete pidude aastaringi, õpivad tundma tollaseid traditsioone ja võrdlema neid tänapäevastega. Kaetakse keskaegsete hõrgutistega pidulaud ning proovitakse järele ka papagoi laskmine.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
pidustused, keskaja mängud, keskaja toit ja lauakombed, portree joonistamine	 Suurgildi hoone	1 h

➤ Väljakaevamised Suurgildis

Lasteiaiale ja põhikooli I astmele

Suurgildi hoovi arheoloogilistel väljakaevamistel õpime selgeks, mis on arheoloogia ja kes on arheoloog. Uurime, mida üldse maa seest leida võib. Programm on hooajaline ja toimub mais, juunis, augustis, septembris.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Eesti ajalugu, arheoloogia, arheoloog, väljakaevamised	 Suurgildi hoone	1–1,5 h

➤ Munast muuseum

(koostöös Tallinna Raeapteegiga, kuid programmi on võimalik tellida ka eraldi, Raeapteegita)

Lasteiaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Muuseumitunnis räägime kogumisest ning äratame lastes huvi ajaloo vastu. Kogumiskirest sai kunagi alguse ka Eesti Ajaloomuuseum, mille vanimad eksponaadid on pärit raeapteeker Burchart VIII kollektsioonist. Muuseumitund viib rännakule Suurgildi hoonest Raeapteeki ning tutvustab ajaloomuuseumi ühe vanima kollektsiooni lähteid.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
muuseum, kogumine, kollektsioon, Raeapteek, Burchart	 Suurgildi hoone	1,5-2h

➤ Jõulud Suurgildis

Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Hooajaline programm
detsembris

Jõuluprogramm muuseumi püsinäitusel tutvustab keskaja jõulutraditsioone ja võrdleb neid tänapäevastega. Õpilane saab teada, kust on tulnud jõuluvana, jõulukuuse ning piparkookide traditsioon ning kuidas peeti jõulujootusid keskaegses Suurgildis. Igaüks veeretab võrtsidest valmis maitsva jõulukäki.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
jõulud keskajal, jõululõhnad ja -maitsed, Suurgildi jõulujoodud, jõulumaagia, Püha Nikolaus, jõulukuusk, võrtsid, piparkoogid		Suurgildi hoone	1–1,5 h

➤ Hakkame teatrikunstnikeks

Lasteaiale (6 – 7-aastased ja noorem kooliaste (1. – 4. klass)

Uurime lastega, kui mitmekülgne on teatrikunstniku töö. Läbi mängu tutvume näitusel olevate kostüümidega, lava makettidega, teatrinukkudega ja paljude muude asjadega. Kujundame teatrikostüümi.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
teater, kunst, etendus, näitleja, kostüüm, butafooria		Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Pöörased pillid

Lasteaiale (6-7 aastased) ja põhikooli I astmele

Tunnis tutvume vahvate pillidega, mis on läbi aegade leiutatud. Juba meie esi-isad olid tublid pilliehitajad. Uurime, milliseid materjale nad kasutasid. Saame teada, mis pillid on šedifon, varioola, jauram ja moldpill ning miks on viiuli küljes toru? Kas mõni pill tehti ainult nalja pärast?

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Märksõnad: fantaasiapillid, rahvapillid		Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Igal pillil oma lugu

Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Muuseumitund on mõeldud rahvapillidega tutvumiseks.

Õpilased saavad käes hoida erinevaid pille ning proovida mõnega ka ise häält teha.

Tunni käigus selgub, millistest materjalidest on pille valmistatud, millal ja miks neid kasutati.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
rahvapillid, rahvamuusika		Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Kadripäeva kõla

Lasteaiale ja põhikooli I astmele

Hooajaline programm
novembris

Miks eesti rahvas kadripäeva tähistab ja milline roll on sel päeval muusikal? Lavastame kadrirituaali, laulame kadrilaulu ja tantsime kadritantsu. Meisterdame endale kadrihelmed. Programm on hooajaline ja toimub novembris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
rahvatraditsioon, sanditamine, rituaal, kadrilaul, rahvapill		Särevi teatrituba	1 h

➤ Mu isamaa ...

Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Hooajaline programm
veebruaris

Kuulame, vaatame ja räägime Eesti riigi sümbolitest. Arutleme hümnis ja lipu tähtsuse ning laulupidude tähenduse üle. Saame teada, miks eestlasi peetakse laulurahvaks ja kes on Laulutaat. Meisterdame Eestile õnnitluskaardi. Programm on hooajaline ja toimub veebruaris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
riigi sümbolid, traditsioonid, laulupidu		Särevi teatrituba	1 h

Liugu-laugu

Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Hooajaline programm
veebruaris

Tutvume vastlakommetega muusika ja rahvapillide kaudu. Saame teada, miks kõiki pille ei tohtinud vanasti vastlapäeva ajal mängida. Laulame vastlalaulu ja teeme vastlavurri. Programm on hooajaline ja toimub veebruaris-märtsis.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
vastlakombed, vastlasõök, regilaul, linakasvatus, vurr	Särevi teatrituba	1 h

Nukumäng

Lasteaiale

Tund tutvustab teatrimaailma ning arendab esinemisjulgust ja eneseväljendusoskust. Saame selgeks teatriga seotud lihtsamad mõisted. Teeme üheskoos vahva nukuetenduse ja igaüks meisterdab oma fantaasia järgi pulganuku.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
teater, publik, etendus, rollid, peaosad, mäng, loovus	Särevi teatrituba	1 h

➤ **Mardipäeva maskeraad** Lasteaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Hooajaline programm
sügisel

Õpime tundma mardipäeva kombestikku. Saame teada, kuidas on sarnased ning mille poolest erinevad mardipäeva tähistamine ja teater. Tund on seotud eesti keele, kunstiõpetuse ja muusika ainekavaga ning õppekava läbiva teemaga „kultuuriline identiteet”. Programm on hooajaline ja toimub novembris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
mardisandid, ürgteater, Eesti näitlejad, grimm, mask, kostüüm		Särevi teatrituba	1 h

➤ **Lavastuse sünd** Põhikooli I astmele

Tunni eesmärk on tutvustada teatrimaailma, arendada teksti mõistmise oskust ning süvendada huvi eesti kirjanduse vastu. Õpilane õpib tundma teatriameteid ja proovib vähemalt ühte neist ise ka järele. Arutleme, kuidas sünnib lavastus, ning teeme läbi mängulise teekonna lugemisproovist esietenduseni.

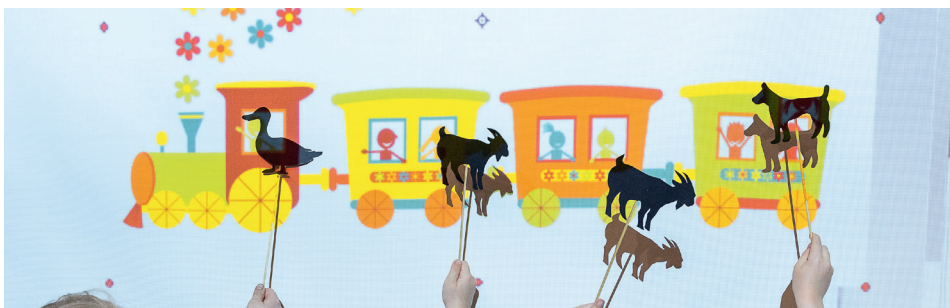
Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
etendus, kostüüm, osaraamat, lavastaja, näitleja, teatrikunstnik, butafoor, valguskunstnik, inspitsient, Nukitsamees		Särevi teatrituba	1,5 h

➤ **Päkapikutund** Lasteaiale (4–7-aastased)

Hooajaline programm
detsembris

Tutvume jõulukombestikuga ja mõtiskleme jõulude tähenduse üle. Päkapikutunnis õpime asju, mida päkapikud peavad oskama – meisterdamist, mõistatamist, sussi sisse kommade panekut ja muud vajalikku. Arutleme, kas hea tuleb olla ainult päkapikude pärast ning mis tähendus on jõulukinkidel. Tunnis arendatakse erinevaid oskusi, nagu rühmitamine, sihipäraselt tegutsemine, eneseväljendus jm. Programm on hooajaline ja toimub detsembris.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
pühad, jõulud, päkapikud, kingitused, teater		Särevi teatrituba	1 h

Valime Laste Vabariigile presidendi Lasteiaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Mängulises Laste Vabariigis toimuv haridusprogramm ärgitab lapsi arutlema riigijuhtimise teemadel. Saame teada, kuidas juhitakse Laste Vabariiki ning kes seal elavad. Miks on riigis eri ameteid vaja ja millega võiks tegeleda president? Haridusprogrammi lõpus saavad lapsed ka ise Laste Vabariigile presidendi valida ning mängides aega veeta.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
demokraatia, seadused, hääletamine, president, riigikogu, valitsus, kohus, peaminister ja ministeerium		Maarjamäe loss	1–1,5 h

Mina ja minu unistuste riik Põhikooli I astmele

Milline oleks üks laste endi loodud riik? Muuseumitunnis uuritakse mängu kaudu, milline riigikord on vabariik, kuningriik või diktatuur. Õpitakse paremini tundma demokraatliku riigi toimimist ja saadakse algteadmisi geograafiast. Tunni lõpus on võimalik jääda veel veidi-keseks Laste Vabariiki mängima.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
riigid, maailmajaod, vabariik, kuningriik, diktatuur, ID-kaart, kodanik, õigused ja kohustused		Maarjamäe loss	1–1,5 h

Lapse elu läbi 100 aasta

Põhikooli I astmele

Ajalugu algab igaühe kodust, elulugu lapsepõlvest. Programmi käigus uurime, kuidas on Eestis elatud ning milliseid mänge on lapsed mänginud viimase 100 aasta jooksul. Programm sobib ajaloomuuseumi näituse „Minu vaba riik” esmakülastuseks ning aitab luua arusaamist aja kulgemisest. Muu hulgas õpitakse vanu toredaid mänge.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
lapsepõlv, minevik, mängud ja (mängu)asjad, Eesti ajalugu, kombed		Maarjamäe loss	1–1,5 h

Filmi sisse minek

Lasteaiale (6–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Lastel on võimalus piiluda filmikunsti telgitagustesse: kuidas sünnib filmi idee, kuidas saab ideest film ja kuidas filmid lõpuks meie teleekraanile ja kinno jõuavad. Rändame mängides ja eri rolle võttes läbi filmiajaloo ja filmitegemise protsessi. Tunnis meisterdatakse ka vanaaegne pildiliigutaja – taumatroop.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
filmiajalugu, režissöör, produtsent, stsenaarist, kostüümikunstnik, grimmikunstnik, filmikunstnik, helikunstnik, valgustaja, näitleja, monteerija, operaator, greenscreen		Eesti Filimuseum	1–1,5 h

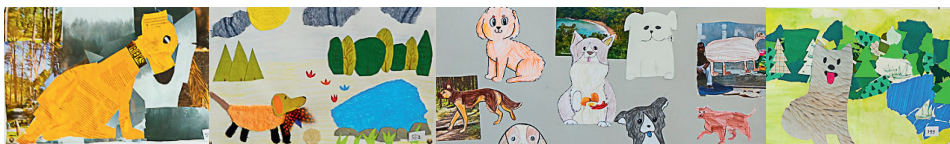
Filmitähed Eesti loodusest

Lasteaiale (5–7-aastased) ja põhikooli I astmele

Koos filmi tegemisega!

Haridusprogramm pakub unikaalse võimaluse looduse ja loomade tundmaõppimiseks filmikunsti kaudu. Üles astuvad filmitähed Eesti loodusest – kajakas, hunt ja vesiämblik. Vaatame neist filmiklippe, uurime nende eluviise ja -paiku ning proovime nad filmi sisse panna. Tunni lõpuks saavad kõik omatehtud loodusfilmiga koju minna.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
mängufilm, nukufilm, dokumentaalfilm, loodusfilm, animatsioon, Eesti loodus, inimtegevuse mõju loodusele		Eesti Filimuseum	2,5 h

HARIDUSPROGRAMM

**„Haridusprogrammid on suurepärane
võimalus, et ilmestada koolis
käsitletavaid teemasid nii Eesti
aja- kui kultuuriloos.“**

**Eesti Ajaloomuuseumi
haridusosakond**

PÕHIKOOLI II JA III ASTMELE

Miks Eesti ei ole kuningriik (põhikooli II ja III astmele)

Programm on mõeldud kooliealistele lastele 1.-12.klassini, lähtudes seejuures igas vanuseastmes nende teadmiste pagasist ja mängulustist.

Kas Eestis oli kuningaid? Küsimusi on rohkem kui vastuseid. Uurime arheoloogilisi leide, rahasid, ajalooallikaid ning arutleme kuidas toimis Eesti aladel ühiskond muinasaja lõpus-ajanditest kuni Jüriöö ülestõusuni keskajal. Mis siin läks teisiti või sarnaselt võrreldes naabermaadega, kus olid juba oma kuning- või vürstiriigid?

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Kuningas, kuningriik, arheoloogia, raha, valitsejad, sõjad, ühiskond		Suurgildi hoone	1-1,5 h

Suurgildi salarajad Põhikooli II astmele

Mängulehe abil liiguvad lapsed keskaegse hoone saalides ja keldrites ning õpivad tundma Suurgildi hoonet ja selle põnevat ajalugu. Tunnis seikleme kohtades, kuhu muidu külastaja ei satu. Muuseumipedagoogi juhendamisel uurime keskaja eluolu: kuidas tol ajal riides käidi, mida pidudel söödi, kuidas Suurgildi peasaal soojaks saadi ja miks on all keldris kaevud.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Suurgildi hoone lugu ja arhitektuur, keskaja elu ja mängud, hüpokaustahi, salakäigud		Suurgildi hoone	1,5 h

Mis on ajalugu? Põhikooli II astmele (soovitame 5. klassile)

Programmis küsime, millega muuseumid tegelevad ning kuidas uuritakse minevikku. Lapsed õpivad mõistma ajaloo olemust ja muuseumi kui mäluasutuse rolli. Kuidas sünnib ajalugu? Mida jutustavad igapäevased esemed meie ümber? Tutvume ajalooallikatega, uurime museaale ja nende säilitamist kogudes. Osalejatel on võimalus ise tõmmata kätte muuseumitöötaja valged kindad, paigutada vanu esemeid kogudesse ja sättida fotosid ajajoonele.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
sissejuhatus ajalukku, ajalooallikad, muuseumitöö, muuseumikogu, museaal		Suurgildi hoone	1,5 h

➤ Jõulud Suurgildis Põhikooli II astmele

Hooajaline programm
detsembris

Jõuluprogramm muuseumi püsinäitusel tutvustab keskaja jõulutradsioone ja võrdleb neid tänapäevastega. Õpilane saab teada, kust on tulnud jõuluvana, jõulukuuse ja piparkookide traditsioon ning kuidas peeti jõulujuootusid keskajal Suurgildis. Igaüks veeretab võrtsidest valmis maitsva jõulukäki.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
jõulud keskajal, jõululõhnad ja -maitsed, Suurgildi jõulujuoodud, jõulumaagia, Püha Nikolaus, jõulukuusk, võrtsid, piparkoogid		Suurgildi hoone	1–1,5 h

➤ Keskaegne linn – kaupmees, kõrts, kirik Põhikooli III astmele (soovitame 7. klassile)

Eesti Kunstimuseumi Niguliste muuseumiga, kuid programmi on võimalik tellida ka eraldi, Nigulisteta

Tunni eesmärk on tutvustada keskaegset linnaelu kui tervikut ning selle tihedat seotust käsitöö, kauplemise, kõrtsi- ja kirikueluga. Õpilane saab teada, millal oli Eestis keskaeg ja milliste sündmustega seda piiritletakse, millised gildid ja tsunftid olid keskaegses Tallinnas, millised olid keskaegsed ametid ning kuidas toimis keskaegne linnaelu ja kaubandus. Programm toimub Suurgildi hoone püsiekspositsioonis ja Niguliste muuseumis ning sisaldab lõunatamist Tallinna Raekoja keskaegses kõrtsis III Draakon.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
keskaeg, gild, tsunft, kirik, keskaegsed ametid, kaupmehed, Hansa Liit, kauplemine		Suurgildi hoone	3,5 h (2 muuseumi- külastust ja lõuna)

➤ Venekirves ja pronksspiraal Põhikooli II astmele (soovitame 6. klassile)

Tunni eesmärk on tutvustada muinasaja perioode Eestis ning avardada arusaamist arheoloogiast. Riietumismängu abil uurime, mida kandsid seljas muinasaegsed inimesed ning kuidas teha vahet mehe- ja naiseriidel. Arutleme, milliseid märke jätab meie elutegevus endast maha. Tänapäevast prügi arheoloogilisest vaatenurgast analüüsidest tuvastame selle tekitaja profiili. Muuseumitunni lõpus moodustavad õpilased erinevatest esemetest ajajoone.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
muinasaeg, kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, arheoloogia, kammkeraamika ja nõorkeraamika kultuur, keskkonnahoid		Suurgildi hoone	1,5 h

Meritsi rikkaks

Põhikooli III astmele

Koostöös Eesti Meremuuseumi Paksu Margareetaga, kuid programmi on võimalik tellida ka eraldi, Paksu Margareetata.

Tunni eesmärk on tutvustada keskaegset kaubandust nii maal kui ka merel. Õpilane saab teada, kuidas toimis Hansa Liit, mis linnad sinna kuulusid ja milline tähtsus oli liidul keskaegses kaubanduses. Uurime, kust ja kuidas jõudis kaup Eesti aladele, vaatame, kuidas käis arveldamine keskaegsete maksevahenditega ning püüame selgust saada toonaste kaupade ja mõõtühikute süsteemis. Tund toimub kahes muuseumis: Paksu Margareeta ja Suurgildi hoone ekspositsioonis, lõunasöök kõrtsis III Draakon.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Hansa Liit, keskaegne kaubandus, merendus, mõõtühikud ja rahad, raad, gild, tsunft	 Suurgildi hoone	4 h (2 muuseumi-külastust ja lõuna)

Pöörased pillid

Põhikooli II ja III astmele

Tunnis tutvume vahvate pillidega, mis on läbi aegade leitud. Juba meie esi-isad olid tublid pilliehitajad. Uurime, milliseid materjale nad kasutasid. Saame teada, mis pillid on šedifon, varioola, jauram ja moldpill ning miks on viiuli küljes toru? Kas mõni pill tehti ainult nalja pärast?

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
fantaasiapillid, rahvapillid	 Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Muusikat pööranud heliloojad

Põhikooli II ja III astmele

Räägime lähemalt eesti heliloojatest, kelle looming on toonud meie muusikasse täiesti uued suunad. Novaatoriteks meie heliloomingus olid esimene professionaalne helilooja Rudolf Tobias, regilaulu tutvustaja Veljo Tormis, tintinnabuli stiili looja Arvo Pärt, eestikeelse rokkmuusika eestvedaja Rein Rannap, vabaduse laulik Alo Mattiisen.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Tobias, Tormis, Pärt, Rannap, Mattiisen	Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1,5 h

➤ Mu isamaa ...

Põhikooli II astmele (soovitame 4. klassile)

Hooajaline programm
veebruaris

Eesti Vabariigi sünnipäeva eel kuulame, vaatame ja räägime meie riigi sümbolitest. Arutleme hümnid ja lipu tähtsuse ning laulupidude tähenduse üle. Saame teada, miks peetakse eestlasi laulurahvaks ja kes on Laulutaat. Meisterdame Eestile õnnitluskaardi. Programm on hooajaline ja toimub veebruaris.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
riigi sümbolid, traditsioonid, laulupidu	Särevi teatrituba	1 h

➤ Lavastuse sünd

Põhikooli II ja III astmele

Tunni eesmärk on tutvustada teatrimaailma, arendada teksti mõistmise oskust ning süvendada huvi eesti kirjanduse vastu. Õpilane saab lähemalt tuttavaks teatriametitega ja võimaluse ühte neist järele proovida. Arutleme, kuidas jõuab tekst lavale, ning teeme läbi mängulise teekonna lugemisproovist esietenduseni.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
etendus, dramatiseering, osaraamat, lavastaja, näitleja, teatrikunstnik, butafoor, valguskunstnik, inspitsient, O. Lutsu „Kevade“	Särevi teatrituba	1,5 h

Lipp ja vapp Põhikooli II astmele

Mida tähendab riigi sümbolika, mis on meie rahvussümbolid ja kuidas tekib rahvustunne? Millal tekkisid lipud ja vapid ning milliste ajaloo sündmustega neid seostada? Miks on Eesti lipp just sinimustvalge ja Eesti vapil kolm lövi? Arutelude ja mängude kaudu õppides ning museaale uudistades saab vastused nendele küsimustele. Programmi lõpus meisterdavad õpilased oma klassi vapi.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
riigi tunnused, Eesti ajalugu, Eesti lipp ja vapp, rahvustunne, trikoloor		Maarjamäe loss	1,5 h

100 sõlme Eesti ajaloost Põhikooli II ja III astmele

Tunnis harutame üheskoos lahti Eesti ajaloo sündmuste umbsõlmed. Peatutakse sündmustel, mis on Eesti rahvast mõjutanud meie 100 aastase omariikluse ajaloo vältel. Läbi näituse „Minu vaba riik“ kulgedes saavad õpilased ennast proovile panna mitmesugustes haaravates ülesannetes, mis põhinevad aktiivõppemeetoditel. Tund aitab luua seoseid ja lineaarset ajalootunnetust.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
iseseisvusmanifest, Eesti Vabariik, Vabadussõda, keelereform, elu II maailmasõja ajal, elu ENSVs, taasiseseisvumine		Maarjamäe loss	1,5 h

➤ **Filmi sisse minek** Põhikooli II ja III astmele

Õpilastel on võimalus tutvuda filmikunstiga mitte vaataja, vaid looja vaatenurgast: kuidas sünnib filmi idee, kuidas saab ideest film ja kuidas filmid lõpuks meie teleekraanile ja kinno jõuavad. Rändame eri rolle võttes läbi filmiajaloo ja filmitegemise protsessi. Osalejad saavad ka ise teha ühe lühikese filmiklipi greenscreen-ruumis.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Eesti film, filmiajalugu, režissöör, produtsent, stsenarist, kostüümikunstnik, grimmikunstnik, filmikunstnik, helikunstnik, valgustaja, näitleja, monteeriija, operaator, greenscreen		Eesti Filmimuseum	1,5 h

➤ **Kuidas pildid liikuma saadi** Põhikooli II ja III astmele

Koos filmi tegemisega!

Programmis räägime lähemalt filmikunsti ajaloost nii maailmas kui ka Eestis. Kes olid kõige esimesed filmitegijad? Kus näidati esimest korda kino? Millised olid kõige esimesed filmid? Muuseumitunnis vaatame vanu filmilõike ja tunni käigus teevad õpilased ise valmis päris oma tummfilmi.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
pildiliigutajad, fotograafia, tummfilm, mustvalge film, helifilm, illusioonid, Eesti filmi sünd		Eesti Filmimuseum	2 h

➤ **Tõde või meelelahutus?** Põhikooli III astmele

Filmikunsti saab kasutada mõjuva vahendina (ajaloo)sündmuste tõlgendamisel. Haridusprogrammis uurimegi filmi kui ajalooallikat ja arutleme, mis see ajaloofilm üldse on. Teeme tutvust näidetega Eesti filmiklassikast, õpime filme uut moodi vaatama ning püüame eristada tõde meelelahutusest või propagandast.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
ajalooallikad, film, tõlgendamine, allikakriitika, enesekriitika, propaganda		Eesti Filmimuseum	1,5 h

Esinemiskunsti A ja O **Põhikooli III astmele**

Oskus veenvalt esineda ning oma ideid ja mõtteid tutvustada on tänapäeval hindamatu väärtusega. See on õnneks õpitav ja treenitav oskus. Kaasav ja praktiline tund võimaldab õpilastel katsetada ja leida endale sobivaim esinemisviis. Tunnis kasutatakse spetsiaalselt salvestatud õppevideoid, mis aitavad praktiliste töötubade materjali lahti mõtestada.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
peast kõnelemine, kõneleja välimus, kehakeel, esinemishirm ja -julgus, häälekasutus		Eesti Filmimuuseum	1,5 h

HARIDUSPROGRAMM

**Õpetaja oma klassiga muuseumitunni
„Filmi sisse minek” külastusest:
„Oli väga huvitav ja vahva!
Väga meeldiv giid.”**

GÜMNAASIUMILE

Meritsi rikkaks

Koostöös Eesti Meremuuseumi Paksu Margareetaga, kuid programmi on võimalik tellida ka eraldi, Paksu Margareetata

Tunni eesmärk on tutvustada keskaegset kaubandust nii maal kui ka merel. Õpilane saab teada, kuidas toimis Hansa Liit, mis linnad sinna kuulusid ja milline tähtsus oli liidul keskaegses kaubanduses. Uurime, kust ja kuidas jõudis kaup Eesti aladele, vaatame, kuidas käis arveldamine keskaegsete maksevahenditega ning püüame selgust saada toonaste kaupade ja mõõtühikute süsteemis. Tund toimub kahes muuseumis: Paksu Margareeta ning Suurgildi hoone ekspositsioonis, lõunasöök kõrtsis III Draakon.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
Hansa Liit, keskaegne kaubandus, merendus, mõõtühikud ja rahad, raad, gild, tsunft	 Suurgildi hoone	4 h (2 muuseumi-külastust ja lõuna)

Venekirves ja pronksspiraal (soovitame 10. klassile)

Tunni eesmärk on tutvustada muinasaja perioode Eestis ning avardada arusaamist arheoloogiast. Riietumismängu abil uurime, mida kandsid seljas muinasaegsed inimesed ning kuidas teha vahet mehe- ja naiseriidel. Arutleme, milliseid märke jätab meie elutegevus endast maha. Tänapäevast prügi arheoloogilisest vaatenurgast analüüsidest tuvastame selle tekijata profiili. Muuseumitunni lõpus moodustavad õpilased erinevatest esemetest ajajoone.

Märksõnad	Toimumiskoht	Kestus
muinasaeg, kiviaeg, pronksiaeg, rauaaeg, arheoloogia, kammkeraamika ja nõorkeraamika kultuur, keskkonnahoid	 Suurgildi hoone	1,5 h

➤ Miks Eesti ei ole kuningriik

Programm on mõeldud kooliealistele lastele 1.-12.klassini, lähtudes seejuures igas vanuseastmes nende teadmiste pagasist ja mängulustist.

Kas Eestis oli kuningaid? Küsimusi on rohkem kui vastuseid. Uurime arheoloogilisi leide, rahasid, ajalooallikaid ning arutleme kuidas toimus Eesti aladel ühiskond muinasaja lõpus..... ajanditest kuni Jüriöö ülestõusuni keskajal. Mis siin läks teisiti või sarnaselt võrreldes naabermaadega, kus olid juba oma kuning- või vürstiriigid?

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Kuningas, kuningriik, arheoloogia, raha, valitsejad, sõjad, ühiskond		Suurgildi hoone	1–1,5 h

➤ Muusikat pööranud heliloojad

Räägime lähemalt eesti heliloojatest, kelle looming on toonud meie muusikasse täiesti uued suunad.

Novaatoriteks meie heliloomingus olid esimene professionaalne helilooja Rudolf Tobias, regilaulu tutvustaja Veljo Tormis, tintinnabuli stiili looja Arvo Pärt, eestikeelse rokkmuusika eestvedaja Rein Rannap, vabaduse laulik Alo Mattiisen.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Tobias, Tormis, Pärt, Rannap, Mattiisen		Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum	1 h

➤ Teatrivillak

Saame teadmisi Eesti teatriloo: kes kirjutas esimese eestikeelse näidendi? Kus asub Eesti kõige vanem teatrihoone? Paneme villakumängus proovile vanad ja uuemad teatriteadmised ning meeskonnatöö oskused. Tund sobib eesti keele ja ajaloo tundide mitmekesistamiseks ja valikkursuse „Draama ja teater” täiendamiseks.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
teatrijalugu, rahvuslik teater, Eesti teatrihooned, Lydia Koidula, Karl Menning, Voldemar Panso		Särevi teatrituba	1,5 h

➤ 100 sõlme Eesti ajaloost

Tund tutvustab Eesti riigi sünni ning kujunemise lugu alates rahvustunde tekkimisest 19. sajandil. Pidepunktideks on läbi ajaloo meie riigile olulised isikud, keel, sündmused, dokumendid ning rahad. Tund sobib hästi faktiteadmiste kordamiseks ja seoste loomiseks. Ülesanded on haaravad ja põhinevad aktiivõppemetoditel.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
rahvustunne, Eesti Vabariik, poliitilised võtmeisikud, keelereform, raha, iseseisvusmanifest, riigimehed, raha		Maarjamäe loss	1,5 h

➤ Oma või võõras? Mitmerahvuseline Eesti

Tunnis otsime vastust küsimusele, kuidas demokraatlikult juhtida mitmerahvuselist riiki. Vaatame lähemalt rahvusküsimuse lahendamist ja koos sellega üles kerkinud dilemmasid 19. sajandi teises ja 20. sajandi esimeses pooles ning tutvume erinevate rahvuste huvid ja ideoloogiate seisukohtadega. Ühtlasi õpime, kuidas Eesti Vabariik sõdadevahelisel perioodil rahvusküsimuse eesrindlikult lahendas. Tunni jooksul saavad õpilased palju arutleda, reflekteerida ja luua seoseid tänapäevaga. See muuseumitund sobib ideaalselt täiendama ka ühiskonnaõpetuse tundi.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
kultuuriautonomia, omariiklus, vähemusrahvused, demokraatia, rahvuskuuluvus, rahvusriik, Eesti Vabariik		Maarjamäe loss	1 h

➤ ENSV, mis see veel oli?

Tund kõneleb Nõukogude Liidu toimimise mehhanismidest Eesti ajaloo näidetel. Õpilane saab ülesandeid lahendades teada, millal ja miks loodi Nõukogude Liit, mis riigid sinna kuulusid, mis riigid olid Nõukogude Liidu mõjualas ning millised põhjused viisid Nõukogude Liidu lagunemiseni. Programm toimub Maarjamäe monumentide pargis ja lossi püsiekspositsiooni ENSV osas.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
NSVL, ENSV, NLKP, Lenin, Stalin, Hruštšov, Brežnev, Karl Vaino, propaganda ja isikukultus, okupatsioon, liiduvabariigid, idabloki riigid, repressioonid, stagnatsioon, kolhoos, sovhoos		Maarjamäe loss, park	1,5 h

➤ Filmi sisse minek

Õpilastel on võimalus tutvuda filmikunstiga mitte vaataja, vaid looja vaatenurgast: kuidas sünnib filmi idee, kuidas saab ideest film ja kuidas filmid lõpuks meie teleekraanile ja kinno jõuavad. Rännatakse eri rolle võttes läbi filmiajaloo ja filmitegemise protsessi. Osalejad saavad ka ise teha ühe lühikese filmiklipi greenscreen-ruumis.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
Eesti film, filmiajalugu, režissöör, produtsent, stsenaarist, kostüümikunstnik, grimmikunstnik, filmikunstnik, helikunstnik, valgustaja, näitleja, monteeriija, operaator, greenscreen		Eesti Filmimuuseum	1,5 h

➤ Esinemiskunsti A ja O

Oskus veenvalt esineda ning oma ideid ja mõtteid tutvustada on tänapäeval hindamatu väärtusega. See on paljudele raske, ent õnneks õpitav ja treenitav oskus. Haridusprogramm tutvustabki esinemiskunsti põhitõdesid. Kaasav ja praktiline tund võimaldab õpilastel katsetada ja leida endale sobivaim esinemisviis. Tunnis kasutatakse spetsiaalselt salvestatud õppevideoid, mis aitavad praktiliste töötubade materjali lahti mõtestada.

Märksõnad		Toimumiskoht	Kestus
peast kõnelemine, kõneleja välimus, kehakeel, esinemishirm ja -julgeus, häälekasutus		Eesti Filmimuuseum	1,5 h

EESTI KEELE ÕPET TOETAVAD PROGRAMMID

Ajaloomuuseum pakub eesti keelest erineva kodukeelega õpilastele programme, mille ettevalmistamisel on kasutatud keelekümbluse põhimõtteid.

Programmid on koostatud nii, et need toetaksid eesti keele õpet läbi eesti aja- ja kultuuriloo käsitlemise.

FILMIMUUSEUMIS

Filmimuuseumis “Filmi sisse minek”

Filmikohvri programmid “Kevade” ja “Viimne reliikvia” filmi põhjal

MAARJAMÄE LOSSIS

“Lapse elu läbi 100 aasta”

Ekskursioon “Minu vaba riik”

Rohkem infot kodulehel:

ajaloomuuseum.ee/haridus/keelekumblus

HUVIRINGID

Sügisest käivitab hariduskeskus mitmeid huviringe, mis on mõeldud just koolinoortele olenevate eesti keele oskusest.

TALLIHOONES:

Lauamänguklubi

Selle eesmärgiks on tutvuda erinevate lauamängudega, et omakeskis kooliaasta lõpuks välja töötada ajaloomuuseumi lauamäng.

Cosplay klubi

Selle eesmärgiks on tutvuda erinevate karakterite ja tegelastega eesti kaugemast ja lähemast ajaloost nii filmis, teatris, muusikas kui rahvalugudes. Kooliaasta lõpuks loovad noored oma cosplay sündmuse.

Arheoloogia huviring

Arheoloogia huviring on loodud koostöös Eesti Ajaloomuuseumi, Eesti Meremuuseumi ja Tallinna Linnamuuseumiga. Selle eesmärk on pakkuda mitmekülgseid, süvendatud ja kooliprogrammi toetavaid teadmisi ja kogemusi arheoloogiast. Põnevust lisab see, et iga kord on kohtumispaigaks erinev muuseum või päris ehe kaevamiskoht!

Täpsema info klubide kohta leiad muuseumi kodulehelt.

LISAINFO JA TELLIMINE

Lisainfo ja haridusprogrammide tellimine e-kirjaga
tellimus@ajaloomuuseum.ee või
tellimisvormil www.ajaloomuuseum.ee/haridus/broneerimine

Haridusprogrammi kestus eelkooliealistele ja erivajadusega lastele 1 h,
kooliõpilastele 1,5 h (v.a eriprogrammid)

Hinna täpsustamiseks palume ühendust võtta tellimuste halduriga
tellimus@ajaloomuuseum.ee

Soovitatav grupi suurus 24 õpilast, suuremad grupid
jagame võimaluse korral pooleks.

Ligipääsetavus

Kõik Eesti Ajaloomuuseumi näitused on interaktiivsed ning sisaldavad
käed-külge-lahendusi, mis aitavad ajalugu paremini mõista.
Maarjamäe lossis ning Eesti Filmimuuseumis on olemas lift ja inva-WC.

www.ajaloomuuseum.ee

